

VI

Lvi.2. oībus nō sit equalis. Et scriptura clamat. Nō rapinā arbitratuſ est esse equalis deo. Ergo quiuſ aduersari⁹ veritatis q̄ alio mō te netur apostolica auctoritate: in qualibet: vel vna re equalem deo filiuſ cōſideri. Eligat quā voluerit: hinc ei ostendet in oībus esse equali: que de ſubſtantia eius dicūtur.

Dares in quaung⁹ virtute nō posſe in certis eſſe diſſimiles: ac ſi hec equalitas in ani- mis reperit humanis: multo incomparabilius manere eam in incōmutabili eternaq⁹ ſubſtan- tia qđ eſt de trinitas.

Capitulum. III.

Si em̄ virtutes que ſunt in animo hu- mano: q̄ uis alio atq; alio mō ſingule intelligentur: nullomō tñ ſepantur ab inuicē: vt quicunq; fuerint equales. verbi gratia: in fortitudine equales ſint: et prudētia et temptantia: et iuſticia. Si em̄ dixeris equales eſſe iſtos fortitudine. filiuſ preſtare prudētia. ſequitur vt hui⁹ fortitudo min⁹ prudens ſit. ac per hoc nec fortitudine equales ſunt: quādo illius fortitudo prudentior. Itq; ita de ceteris virtutib⁹ inuenies: ſi oēs eadē pſideratione p curras. Non eſi de viribus corporis agit: ſed de animi fortitudine. Quāto ḡ magis in illa incōmutabili eternaq⁹ ſubſtantia incomparabiliter ſimpliciore q̄ eſt animus humanus: hec ita ſe habent. Humano quippe aio nō hic eſſe qđ e fortē eſſe: aut prudentē: aut iuſtū: aut trātum pōt em̄ eſſe animus: et nullā iſta p habere vir- tute. Deo aut̄ hoc ē eē qđ eſt fortē eſſe: aut iuſtū eſſe: aut ſapiētē eſſe: et ſi qđ de illa ſim- pli multipli citate vel multipli ſimplicitate dixeris: q̄ ſubſtantia ei⁹ ſignificet. Nob̄ ſue ita dicaſ de deo vt et ſingulis hōmen ſo- ueniat: nō tñ vt ambo ſil' duodij. ſi vñ⁹ de ſit. Ita em̄ ſibi coherent quēadmodū et in diſtan- tib⁹ diuersisq; ſubſtantib⁹ fieri apls testis ē. Nā et ſol⁹ dñis ſpūs eſt: et ſol⁹ hois ſpūs vñq; ſpūs eſt: tñ ſihereat dño vñ⁹ ſpūs eſt: quāto magis ibi vbi eſt oīno inſepabilis atq; eterna pñxio- ne abſurde dici viðeaſ quaſi fili⁹ amborū. cū d̄: filius dei: ſi id qđ dicitur de⁹: nō niſide am- bobus dicit ſiml̄ ſue quicqd de deo dicit qđ ſubſtantia ei⁹ indicet: nō niſide ambob⁹ ſiml̄ dicitur: imo ſimul de ipa trinitate dicit. Siue ergo hoc ſue illud ſit: qđ diligent⁹ diſcutien- dū eſt: nūc vnde agitur ſatis eſt videre: nullo mō filium equalem eſſe patri: ſi in aliquo ſcilz quod pertineat ad ſignificandā eius ſubſtan- tiam inequalis inuenitur: ſicut iam oīdimus Apls autem dixit equalem. In omnib⁹ ḡ eq- lis eſt patri filius: et eſt vniuſ eiusdemq; ſub- ſtantie.

De ſpiritu ſancti vnitate cum patre et fi- lio.

Capitulum. V.

Clapropter etiā ſpūſ ſanctus. in ea dem vnitate ſubſtantie et equalitate cōſiſtit. Siue eīn ſit vnitas amboū. ſue ſanctitas. ſue charitas. ſue ideo vnitas q̄r caritas. et ideo caritas q̄r ſanctitas. in anife ſtum eſt q̄ nō aliq; duor⁹ eſt q̄ vterq; cōiungi tur. q̄ genitus a gignente diligat. generatorē q̄ ſuū diligat: ſintq; nō p̄cipatione: ſe cēntia ſua. neq; dono ſupioris alicui⁹. ſed ſuo. p̄prio ſeruantes vnitatē ſpūſ in vinculo pacis.

Ephe. 4

imitari p̄ gratiā: et ad deū: et ad nos iubemur. In quib⁹ duob⁹ p̄ceptis. tota lex pendet et p̄phete. Ita ſunt illa tria: deus vñ⁹. ſol⁹. magn⁹ ſapiens: ſanctus: beat⁹. Nos aut̄ ex ipo. et per ipm. et in ipo beati. q̄r ipius munere inter nos vñū. cū illo aut̄ vnuſ ſpiritū. q̄r agglutinat aia n̄a poſt eū. Et nob̄ iherere deo bonū eſt q̄r perdet oīm qui fornicat ab eo. Spiritus ḡ ſanctus cōmune aliquid eſt priſ et filij. q̄cqd il lud eſt. Ita cōmuniō. cōſubſtantia et coeſ- na. Que ſi a niciū puenienter dici pōt. dicaſ. Sed aptius d̄: caritas. Et hec q̄ ſubſtantia. q̄r deus ſubſtantia. et deus caritas. ſicut ſcriptū eſt. Sicut aut̄ ſubſtantia ſil' cū patre et filio. ita ſil' ſi magna. et ſimul bona. et ſil' ſancta. et quicquid aliud ad ſe dicit. q̄m non aliud eſt deo eſſe. et aliud eſſe magnū vel bonū eſſe. et cetera. ſicut ſupra oīdimus. Si em̄ minus magna eſt ibi ca- ritas q̄ ſapiētia. minus q̄ ſt diligeſ ſapiētia. Equalis eſt igitur ſapiētia. vt quanta eſt ſa- piētia tñ diligeſatur. Et aut̄ ſapiētia equa- lis patri. ſicut ſupra diſputauimus. Equalis e igiur etiā ſpūſ ſanctus. et ſi equalis. in oībus equalis. ppter ſumam ſimplicitym que in illa ſubſtantia eſt. Et iō non ampli⁹ q̄ ſ tria ſunt vnuſ diligens eū qui de illo ē. et vnuſ diligēs eū de quo ē. et ipa dilectio. Que ſi nihil ē. quō deus dilectio ē. Si non eſt ſubſtantia. quoniā deus ſubſtantia eſt.

Vbi ſuū.

Denatura corpea et creature ſpūali. q̄ ſim- plices nō ſint. q̄r nec incōmutabiles.

Capitulum. VI.

It aut̄ queritur. quō ſimplex et multi- plex ſit illa ſubſtantia. aia aduertenda eſt primo creature quare ſit multi- plex. nullo aut̄ modo vere ſimplex. Et prius corpus vniuersum vñq; partibus conſtar. ita vt ſit ibi alia ps maior. alia minor. mai⁹ ſit vniuersū q̄ps q̄libet aut̄ q̄ſt libet. Nā et celi et ter- raptes ſunt vniuſe mūdanc mol. ſi et ſola ſra. et ſolū celū innumerabilib⁹ p̄tib⁹ p̄ſtar. et i ſcia ſui pre minor ē q̄i cetera et i dimidia minor q̄ ſora et torū mūdi corp⁹ qđ duabus plerūq; p̄tibus

Liber

appellari solet: id est celum et terra: utique maius est quam solum celum aut sola terra. Et in unoque corpore aliud est magnitudo: aliud color: aliud figura. Non enim et diminuta magnitudine manere idem color et eadem figura: et colore mutato manere eadem figura et eadem magnitudo: et figura eadem non manente: tam magnus est et eodem modo coloratus. Et quecumque alia simul dicuntur de corpore: possunt et simul et plura sine ceteris conmutari. Ne per hoc multiplex esse concorditer natura corporis: simplex aut nullo modo. Creatura quoque spiritualis sicut est anima: est quidem in corporis comparatione simplicior: sine comparatione autem corporis multiplex est. etiam ipsa non simplex. Nam ideo simplicior est corpore: quia non mole diffunditur per spacium loci: sed in unoquoque corpore: et in uno toto tota est: et in qualibet parte eius tota est. Et ideo cum sit aliquid in quis exiguum particulam corporis quod sentiat anima: quis non fiat in toto corpore: illa tamen tota sentit: quia tota non latet. Sed tamen etiam in anima cum aliud sit artificiosum esse: aliud inertem: aliud acutum: aliud memorem: aliud cupiditas: aliud timor: aliud leticia: aliud tristitia: possintque et alia sine alijs: et alia magis: alia minus innumerabilia et innumerabiliter in anime natura inueniri: manifestum est non simplicem: sed multiplex esse naturam. Quia enim simplex mutabile est. ois autem creatura mutabilis.

De simplici et incommutabili essentia dei quoniam multipliciter secundum substantiam nominantur.

Capitulum VII.

Quis vero multipliciter quidem dicitur Magnus: bonus: sapiens: beatus: verus: et quicquid aliud non indigne dici videtur. Sed eadem magnitudo eius est: que sapientia: Non enim mole magnus est: sed virtute. Sed eadem bonitas que sapientia et magnitudo: et eadem veritas que illa omnia. Et non est ibi aliud beatum esse: et aliud magnum: aut sapientem: aut verum: aut bonum esse: aut omnino ipsum esse. Nec quoniam trinitas est: ideo triplex putandus est. Alioquin minor erit pater solus: aut filius solus: quam simul pater et filius. Quia non inueniatur quomodo dici possit: aut pater solus aut filius solus: cum semper atque inseparabiliter et ille cum filio sit: et ille cum patre: non ut ambo sint pater: aut ambo filii: sed quod semper in unicem: neuter solus. Quia nondicimus et deum solum ipsam trinitatem: quoniam semper sit cum spiritibus et a iabus sanctis: et solus dicimus quod deus est: quod non et illi cum illo deus sunt: ita solus pater dicimus patrem: non quod separatur a filio. sed quod

non simul ambo pater sunt

Trinitatem deitatis nullum triplicem esse dividenda: quod nec tria ibi pluri sunt quam unum: nec unum minus quam tria.

Capitulum VIII.

Imitans tantus est solus pater: vel solius filius: vel solus spiritus sanctus: qui est filius et filius et spiritus sanctus: nullum triplicem dicendum est. Corpora quippe ad iunctioem sua crescunt. Quis enim qui adheret uxori sue: unum corpus sit: maius tamen corpus sit: quam si soli viri esset: aut soli uxoris. In rebus autem spiritualibus cum minor: maior: adherescit: sicut creatura creatori: illa sit maior quam erat: non ille. In his enim quod non mole magna sunt: hoc est maior: esse quod est melius esse. Melior autem sit spiritus alicui creature: cum adhereret creator: quam si non adhereret: et ideo maior quod melior. Qui ergo adhereret est dominus: unus spiritus est: sed tamen dominus non ideo maior: quam si statim qui adhereret dominus. In ipso igitur deo cum adhereret equali patri fili equalis: aut spiritus sanctus patri et filio equalis: non fit maior deus quam singuli ex ipsis: quod non est quo crescat illa perfectio. Perfectus autem siue pater: siue filius: siue spiritus sanctus: et perfectus deus: pater et filius et spiritus sanctus et ideo trinitas potius quam triplices.

De solo vero deo patre et filio et spiritus sancto.

Capitulum IX.

Quoniam ostendimus quod possit dici solus pater: quod non nisi ipse ibi patre consideranda est illa sententia quod deus deus vero solum non esse patrem solum: sed pater et filium et spiritum sanctum. Si quis enim interroget: pater solus verum sit deus: quomodo responderetur non esse nisi forte ita dicamus esse quidem patrem deum: sed non esse solum deus: esse autem solum deum: pater et filium et spiritum sanctum. Sed quid agimus de illo testimonio domini. Pro enim dicebat: et pater nominauerat ad quem loquebatur: cum ait: Hec est vita eterna: ut cognoscant te unum verum deum. Quod quidem arrianis sic solent accipere: quasi non sit filius verus deus. Quibus exclusis: videndum est an intelligere cogamur: cum dictum est prius. Ut cognoscant te unum verum deum: tanquam hoc insinuare voluerit: quod et solus pater deus verus est: ne non intelligemus deum: nisi ipsa tria sit: pater et filius et spiritus sanctus. Non ergo ex domini testimonio: et pater unum verum deum: et spiritus sanctus unum verum deum: et simul pater et filius et spiritum sanctum: id est simili ipsam trinitatem: non tres veros deos: sed unum verum deum. An quoniam addidit: Et quem misisti iesum christum: subaudiendum est unum verum deum. Et ideo verborum est: ut te et quem misisti iesum christum: cognoscant

Capitulum IV.

Capitulum V.

Capitulum VI.

Capitulum VII.

Capitulum VIII.

Capitulum IX.